

מסורת הש"ס

(א) ונכרתה כה ושי"ט
(ב) רש"ל מ"ו, א (לעיל קטז)
(ג) וי"ט כ"ג, ע"ג, (ד) ו"ט
(ה) פש"י חולין מ"ג, (ו) ד"ק ל"ג
(ז) וי"ט כ"ג, ע"ג, (ח) וי"ט
(ט) וי"ט כ"ג, ע"ג, (י) וי"ט
מוספות ש"ד ט"ה טל"ח.

הגהות הב"ח

(א) גמ' לא תירפס בלון
(ב) ראל (דוקן) תל"מ וי"ב ס"א
אבל כ"ג, ע"ג, (ג) תוב"ט
ד"ה שאל וכו' דקמס שאלה
גמ' ז' יום; (ד) כמ"ד
היה חייב להחזיר אלא
דעבדי; (ה) ד"ה חתקין
וכי' דלמך כמקור דהא קא
מפשי כהילוכא:

גליון הש"ס

מתנ"י שואל אדם מחבירו.
ע"י בירושלמי פ"ח משפיעת
על מ"ד הוהא בריש ש"ס:

רבינו חננאל

הלכה מחזירין את השבר.
רבה בר בר חנה לא
על לפירקה דרב יהודה,
שרדיה לאדא דיאלא א"ל
דול גור ביה, אול גוריה.
פירוש אמשכיהו הביאהו
מלשון פרץ נחל מעט גר,
כלומר הכריחהו, כדגרסין
בפרק בנות בותים נידת
מעירסתן שילא בר אבנא
עבד עובדא כרב, כי קא
ניחא נפשיה דרב א"ל לרב
אמי ויל גניעיה אביל רוחין
צניא (גרידת) [גרידת], הוה
סבר דרדיה א"ל, ופי' הכוונה
וכי, מי שנפרקה ידו או
רגלו, פי' שף מבוכיה, לא
יטרפס בצונן אבל רוחין
כדרכו ואם נתרפא נתפס,
ורב אמי דרשיניה ליה
ידיה והיה אומר לרב יוסף
ומראה כדרי אס עישה כדרי
כאן או כן מותר אז אסור,
עד שהיה מראה לו כדרי
שיראה מה שחתרו חכמים
חזרה ידו, למקומה ונתרפא.
הדרן עלך הבית
פרק עשרים ושלש
שואל אדם מחבירו כדי
יין וכדי שמן ובבלב
שלא יאמר לו הלויני
כו', ואוקימנא דרשינן
שמה יכתוב, (ז) ויכין שאם
יאמר לו הלויני גוערין
בו ואומרין לו אסור
לומר כן ביום שבת, לשון
הלואה מינכרא מילתא ולא
אתי למכתב, ויכין שהחזיר
א"ל רבא בר בר חנן לאמי
נסבי להא דה"ל

(א) עין צניחן ששילם עין
גכ"א.
(ב) אלו מונח בלשונה ואולי
דהיה לו יניי הפסדים בנמלה
המוסגר בחני לננה והוכה
מח' השכ"ח סוף ונפסד
רבינו דהתלוק הוא נפסדת
כיון שאל אומר הלון קאמינן
עלויי טו כי היתירא ולא וכו'
למנכז מלכון שאלה וכו'
תד"ק.

חבית פרק שנים ועשרים שבת

קמח.

הלכה מחזירין אם השבר. סבירא ליה לשמואל מחזירין תנן: אדא דיאלא, מנשטר"ל ממונה: גרביה, קח כגדו עד שיצא: אסא, רבה אשכחיה לרב יהודה כו': הא חנא דידן, מנמקומנו הוא ולא שמענו וזאת מפיו עד הנה: ולא דינא גרביה. בתמיה. שאלו לא באת לא למדנו: שניא ליה ידיה, נשתתית ידו ממתקומה. אשולשיני"ר בלעז"ל: פני מאלי היה עושה צניעיים הרבה ושאל: כדא מחיסא מחיסנהו. באריגה אחת ארמוני: היכא דאיתמר. דמתניתין לאו דוקא תנן איתמר:

הדרן עלך חבית

שואל. שאל יאמר הלויני מפרש בגמרא: שאל להיום בשבט ולא נזכר מע"ש לקנות: לאחר יו"ט. ליום שלישי: גמ' הלויני. משמע לומר מרובה וקיי"ל במסקת מכות (דף ג.) קמס הלואה ל' יום ואמי מלוה זה לכמוז על פנקסו כך וכך הלוימי כדי שלא ישכח: א"ל ויכין דחזול נמי זימנין דעני למימר הלויני ואמר השאילני ולא קפיד עליה, והוא הלואה: בשבט נמי. כי אמר השאילני סבר דהלואה היא ואמי למכתב ומאי היכר איכא: ה"ג א"ל בשבט כיון דהשאילני שרו ליה רבנן הלויני לא שרו ליה מינכרא במסקת צ"ה"ט: כל כמה דאפשר לשנויי משניין, דלמיתנין, דהמציא כדי יין לא יציאם ככל ובקופה כו':

הדרן עלך חבית

שואל. אדם מחבירו כדי יין וכדי שמן ובבלב שלא יאמר לו הלויני וכן האשה מחבירתה ככרות ואם אינו מאמינו מניה מליתו אצלו ועושה עמו חשבון לאחר שבת וכן ערב פסח בירושלים שחל להיות בשבת מניה מליתו אצלו ונוטל את פסחו ועושה עמו חשבון לאחר יום טוב: גמ' א"ל רבא בר רב חנן לאבבי מאי שנא השאילני ומאי שנא הלויני אמר ליה השאילני לא אתי למיכתב הלויני אתי למיכתב והא כיון דבחול זימנין דבעי למימר ליה הלויני וא"ל השאילני ולא קפיד עילויה ואתי למיכתב בשבת נמי אתי למיכתב א"ל (ב) (בחול דלא שנא כי א"ל הלויני ל"ש כי א"ל השאילני לא קפדינן עילויה אתי למיכתב) בשבת כיון דהשאילני הוא דשרו ליה רבנן הלויני לא שרו ליה מינכרא מילתא ולא אתי למיכתב (ג) א"ל רבא בר רב חנן לאבבי מכדי אמרו רבנן הכל מולי דיום טוב כמה דאפשר לשנויי משניין הני נשי דמליין חצבייהו מיא מ"ט לא משניין ימושם מפשו בהילוכא דמליין בחצבא וזמא הא קא מפשו בהילוכא רבא קא מפשו במשווי ניפרום

שואל אדם מחבירו כדי יין וכדי שמן ובבלב שלא יאמר לו הלויני. פירש רש"י טעמא משום דקמס הלואה ל' יום ולפי שהא לזמן מרובה יותר משאלה אתי למיכתב וקשה לר"מ דקמס אשאלה (ט) ל' יום דלאמר בזמנות בהתכלת (דף מד.) טלית שאלה כל ל' יום פטורה מן הציניא ואמרין נמי התם הדר באכסני' בל"י והשוכר בית בחו"ל כל ל' יום פטור מן המזוזה מכאן ואילך חייב זמזוזה אלמא דקמס שאלה ל' יום איתא ולהכי פטורה כל ל' יום דלאמר שאלה היא אלז מכאן ואילך נראה כמו שלו ומיניה יכול לומר לרש"י¹ לאו משום דאי מתבע ליה לדינא בתוך ל' יום שאין תריך להחזיר דודאי היה חייב להחזיר (ו) דעבדי אינשי דמשאלי פחות משלשים יום² אלז טפי לא משאלי הלך עד ל' יוס³ אמרי אינשי שאלה היא⁴ ור"י פירש לנו דהיינו טעמא בשאלה לפי שהיא חוזרת בעין לא אתי למיכתב אלז לשון הלואה אינו חוזר בעין ואמי למיכתב אע"ג דכי שאל מיניה כדי יין וכדי שמן לא הדרי מיניה מ"מ מתוך שזמנין לו לשון שאלה וזכור⁵ הוא ולא אתי למיכתב. מ"ר וכן פירש ה"ר פורת:

אתקין רבא במחוזא דדרו בדוחקא בו, צרוב

ספרים אינו מצד כולן ולא צפירות רש"י וצריש המציא כדי יין (צ"ל דף ל. וסס) נראה שהוא מקומו וזה לשון פירוש הקונטרס צניעה דדרו דזוחקא משו שאלס יחיד נושא בחול על כתיפו צטורח אס צל לשאמו לנודך יוס טוב ציו"ט כגון חצית או שק מלא פירות ישאלו ציו"ט צדיגלל עתר שקורין פורק"א כדרך נושאי מלח למכור מפני שצריך לשנות וכשמשה ישנה להקל מצאו ולא להרבות טורח ציו"ט ועמר זה נוח לשאת צו משא כדז וכשנושא צו חצית הנישאת כתיף ישנה להקל דדרו צדיגלל משו חצית גדולה שרגילה לשאת צדיגלל לידרו באגרס ישאחו ציו"ט צב' בני אדם צמוט עד דכתיפס דהיינו נמי שנינו להקל דדרו באגרס צמוט על כתיפס לידרו ציו"ט אומו משו באכפא צמוט צדיים משום שינוי ואינו מוכביד ושינוי צעלמא הוא ולהצנע עד כאן לשונו ומשמע מתוך פירושו דכל אלה משו אחד להם צבוה ואין זה נושא יותר אלא שנושא משאו צענין אחר ממנה שהיה רגיל וזה דחקו שאם נפרש שכל אלו מנעטים משאם מחשך היו רגילים לשאת קשיא הא דלאמר בצמון (י) מפשי בהילוכא משמע מפירושא דאגרס נושאים שני בני אדם שפיר צמוט צניסי ויש צו משוי שני בני אדם שנושאים כל מה שרגילין לשאת צדיגלל ודיגלל היא משוי שני בני אדם דלמשמע צבצא מצינעא צס"פ השוכר את האומנים (דף פג.) וקשיא לר' דהתם משמע נמי דאגרס אין צו משוי לשני בני אדם דלאמר התם דדרו באגרס איתפזר משלם פלגא מ"ט נפיש לחד דחוטג לתרי דומי לפשיעה ודמי לאוונס צדיגלל משלם כולה" משמע דלא היו יותר לתרי ונראה דאגרס לשום אדם אינו נראה עובדא דחול כמו דיגלל דדרו צדיגלל לידרו באגרס ואע"פ שפושץ בהילוכא יכול לשנות כיון שאינו נראה כל כך עובדא דחול והשתא אתי שפיר דדרו באגרס לידרו באכפא אע"פ שבדודאי מרובה במשאוי הוא צנושא צדיים המוט מכשונשאו על כתיפו מ"מ כיון שאינו נראה עובדא דחול כמו אגרס יכול לעשות כעין שמלינו גצי בהמה מסוכנת דתנן צניעה (דף כה.) שחטה צשדה לא יציאה צמוט אלא מציאה צידו אצרים אצרים ותנן נמי (דף כט.) וסס) בהמציא כדי יין לא יציאם ככל ובקופה אלא מציא הוא על כתיפו או לפניו אלמא הני אע"פ דמפשי בהילוכא⁶ כיון שאינו עושה כל כך כדרך שעושה בחול⁷ יש לו לשנות⁸ והיא דבצמון דמליין בחצבא וזמא ודמליין בחצבא רבה מרזויהו עובדא דחול ובענין שנושאים זה נושאים זה הלכך אין לו לשנות לא להקל ולא להכביד דפ"י טעמא ובההיא דלעיל צריש מפנין (דף קכ.) לא שייכא עובדא דחול שאינו מטלטל אלא צבית מזוית לזוית. מ"ר. ובההיא דשחטה צשדה פירש צריש מפנין (ג"ז סס) צמ"ט וכמו שפירש כאן עיקר עובד קשה לי לפי הקונטרס דדרו באכפא אמאי ניפרום סודרא עליה הוה ליה למימר לידרו באגרס כיון שאינו משנה להכביד יותר מאכפא כמו שמשמע נמי מתוך פירושו ולפירוש רבי אחי שפיר:

עין משפט
נר מצוה

נא א טוש"ע אר"ט סימן
שם סעיף פ"ו:
נא ב טוש"ע פ"ו:
ג א ד מיי פ"ג מה"ל שנת
הכלל יד פתח לאין סה
טור שו"ע אר"ט סימן א
סעיף א:
ב ה מיי פ"ה מהלכות י"ט
הכלל א ב פתח לאין סה
טוש"ע אר"ט סימן מקי
סעיף פ"ו:
ג ר מיי שם טוש"ע שס
סעיף א' וזמנן שם
סעיף ה:

לעני רש"י

מגשטר"ל [מנישטר"ל].
פסקי. שו"ת.
אשולשיני"ר
[אשולשיני"ר]. לנקוט.

מוסף רש"י

איתפח. מתפלל (ב"ט פ.
טוהרין קב). בהרא מחמתא
מזחיתנהו. וכו' צניעה אחת
איתפח לטולס, לשון עובד ממי
(שמות) על כב תרגום של
מנשה חורב) דמקין דכרי
קרו לו אינשי ארינא, שמכרי
את דעבי (וחילין נח) ועבדי
מפנין מ"ג.
הדרן עלך חבית

מוסף תוספות

א. נמי. מוס' הר"ש.
ב. דסתם הלואה ל' יום ויא
ג. תב על י' חוך ל' יום לא
פרע ל'י אבל שאלה. מוס'
ה"ש. ג. דהדרא בעינא.
מוס' ר"י. [ו]למה ליה
לכתבי' ביה עד ל' יום.
י. כשאני מטיל
בה צניעה לא אתי לידו
חשדא דמינא. רש"י.
ה. הא לבתר מכאן אתי
לידי חשדא ולעולם
המשאל סתם אין לו זמן.
רש"י. א. [והא] רואה
אותה, לא הייש לשבחה.
רש"י. א. (ד)חייש לשכחה.
רש"י. א. דהו"ל למימר
ל' יום. ט. אבל
לעולם כשם שסתם
הלואה ל' יום כך סתם
שאלה ל' יום. ט' ר"ן.
י. דפשיעה לגמרי היא.
מוס' הר"ש. א. משום
טוהא יתיירא לא קפדינא.
מוס' צ"ה כט: ד"ה המציא.
י. עדיף טפי לאפושי
בהלואה. מוס' צ"ה כט:
ד"ה היכי
דלא לתחוי דעביד כעובדי
הדול. מוס' צ"ה כט: ד"ה
המציא. י. ולכך קאמר
למעוטי בהלואה עדיף
טפי משום טוהא יתיירא.
מוס' צ"ה כט: ד"ה המציא.